

Helikopterflottiljen har lyft

Den militära helikopterverksamheten har nu samlats i en organisation, Försvarets Helikopterflottilj. Den är uppdelad i fyra bataljoner, en per militärområde.

Genom samordning kan resurserna utnyttjas effektivare.

Tolv HKP 10 Super Puma ingår i Helikopterflottiljen.

Sveriges militära helikopterförband är sedan den 1 januari 1999 samlade i en försvarsmaktsintegrerad organisation – Försvarsmaktens Helikopterflottilj. Förbandet är direkt underställt överbefälhavaren och Högkvarteret. Det innebär att de tre försvarsgrenarna armén, marinen och flygvapnet inte längre har några egna helikopterförband.

Helikopterflottiljen ska kunna lösa såväl mark-, sjö- som luftoperativa uppgifter. Grundtanken med den nya organisationen att genom samordning av uppdrag utnyttja helikoptermaterielen bättre och öka tillgängligheten. Samordningen innebär också att det tekniska underhållet kan utföras mer kostnadseffektivt.

Helikopterflottiljen har sitt huvudsäte på Malmen utanför Linköping. Flottiljchef är kommandör av 1. graden **Håkan Neckman**, som med hjälp av sin stab leder all militär helikopter- verksamhet i Sverige.

Den nya organisationen gör också Helikopterflottiljen till Sveriges största militära förband. I grundorganisationen ingår cirka 660 officerare, 100 civilanställda och 300 värnpliktiga. Det innebär att var tjugonde officer inom Försvarsmakten tjänstgör inom Helikopterflottiljen.

All personal är dock inte baserad på Malmen. I likhet med tidigare är helikopterförbanden spridda över hela landet. Men i stället för den tidigare uppdelningen på bataljoner, divisioner och helikoptergrupper, har nu verksamheten organiserats i fyra bataljoner:

- **1. Hkpbat**, Norrlands Helikopterbataljon har Boden som huvudbas, med ytterligare verksamhetsställen vid F 21 i Luleå, Lycksele, F 4 Frösön och Sundsvall.
- **2. Hkpbat**, Svea Helikopterbataljon är baserad på Berga i Stockholms skärgård. Ytterligare verksamhetsställen är F 16 i Uppsala och Visby.
- **3. Hkpbat**, Göta Helikopterbataljon har sin huvudbas vid F 17 i Kallinge. Bataljonen bedriver även omfattande verksamhet vid Säve-basen utanför Göteborg, samt vid F 7 Sätenäs.
- **4. Hkpbat**, Östgöta Helikopterbataljon hör hemma på Malmen i Linköping.

Fördelningen av helikopterresurserna gör att det finns en helikopterbataljon i varje militärområde. Dess uppgifter är att producera krigsförband, men även att medverka i räddningstjänsten. Helikopterflottiljens tunga helikoptrar står i beredskap – dygnet runt, året runt.

Beredskapen hålls på fem platser: Säve, Kallinge, Visby, Berga samt på Midlanda flygplats utanför Sundsvall.

I 10 helikoptrar

Totalt förfogar helikopterflottiljen över drygt 110 helikoptrar, fördelade på sju olika typer.

Till kategorin tunga helikoptrar räknas HKP 4 och HKP 10 Super Puma, vilka tidigare tillhörde marinen respektive flygvapnet. Båda är användbara till flygräddning, HKP 4 även till ubåtsjakt och radarmålspaning över hav.

Från det tidigare arméflyget finns pansarvärnshelikoptern HKP 9A. De är liksom tidigare baserade i Boden och på Malmen.

De medeltunga helikoptertyperna HKP 3 och 11 används till transportuppdrag. Den förstnämnda är på väg ut ur organisationen, de har varit med se-

dan 1960-talet. Den modernare HKP 11 används även till ambulansflygningar.

Den vanligaste helikoptertypen är HKP 6 Jet Ranger. De har tidigare tillhört armén och marinen.

Den kolvmotordrivna HKP 5B används vid östgötabataljonen, främst till grundläggande flygutbildning. Bataljonen ansvarar också för Helikopterflottiljens gemensamma skolor.

Namnet till trots ingår också ett flygplan i flottiljens organisation. Det är en SH 89 Casa Aviocar som ärvt från marinflygets tidigare 13. Helikopterdivision. Den används till havsövervakningsuppgifter och är baserad i Kallinge hos 3. Hkpbat.

Sverige först

Den försvarsintegrerade organisationen gör, än så länge, Helikopterflottiljen unik inom Försvarsmakten. Det som är speciellt är att organisationen innehåller krigsförband med stridande uppgifter från olika försvarsgrenar.

Sammanläggningen av helikopterförbanden har uppmärksammats internationellt. Sverige är först i världen att göra denna lösning, men diskussioner om liknande förändringar pågår i flera länder. Våra nordiska grannar har lik-

Den grundläggande helikopterpilotutbildningen bedrivs vid Östgöta helikopter bataljon på Malmen. Här ses flygläraren major Lennart Tapper instruera en elev.

nande lösningar i sikte. I Storbritannien har man kommit ännu längre. Där finns ett beslut om att organisera samtliga helikopterförband i ett Joint Service Helicopter Command. Staben kommer att lokaliseras till basen Wilton i Wiltshire. Den kommer att leda en verksamhet som inkluderar omkring 12 000 personer och disponerar cirka 350 helikoptrar.

För den svenska helikopterflottiljen står ett tillskott av modernare materiel

högt på önskelistan. En stor del av helikopterparken är äldre än 25 år och behöver bytas ut mot modernare materiel. Hur och när detta kan ske är dock oklart och påverkas naturligtvis av hela Försvarsmaktens omstrukturering. Men inom den nyuppsatta Helikopterflottiljen är man övertygad om att helikoptersystemen kommer att vara mycket efterfrågade även i framtiden. Både för militära uppdrag och till nytta för det civila samhället. ■

Pansarvärnshelikoptern HKP 9A flygs vid två kompanier, i Boden hos 1. Hkpbat och vid 4. Hkpbat i Linköping.